

ЗНАМЕННІ І ПАМ'ЯТНІ ДАТИ ЖИТОМИРЩИНИ НА 2026 РІК

- 230 років тому затверджено перший герб м. Житомир.
(1796)
- 230 років тому затверджено перший герб м. Новоград-Волинський
(нині – Звягель).
(1796)
- 180 років тому затверджено перший герб м. Бердичів.
(1846)
- 175 років Чуднівському спиртзаводу (нині – Чуднівська філія
державного підприємства «Житомирський лікero-горілчаний завод»)
(1851)
- 170 років Свято-Михайлівському кафедральному собору в м. Житомир.
(1856)
- 160 років Житомирській обласній універсальній науковій бібліотеці
ім. О. Ольжича (при заснуванні – Житомирська публічна бібліотека).
(1866)
- 155 років Коростишівській паперовій фабриці (нині – ТОВ «АСС-
Коростишівська паперова фабрика»)
(1871)
- 140 років Іванопільському цукрозаводу (нині – ПрАТ «Іванопільський
цукровий завод»)
(1886)
- 115 років Житомирському технологічному коледжу КНУБА (при
заснуванні – Житомирська казенна нижча реміснича школа).
(1911)
- 70 років Житомирському заводу «Електровимірювач» (нині – ПрАТ
«Електровимірювач»)
(1956)

СІЧЕНЬ

- 1 65 років від дня народження Кондратюка Юрія Павловича, майстра народної творчості, поета, члена НСПУ, заслуженого працівника культури України. Народився в смт Чуднів (*нині – місто Житомирського району*).
(1.01.1961)
- 2 185 років від дня народження Рильського Тадея Розеславовича, громадського і культурного діяча, етнографа, економіста. Народився в с. Ставище (*нині – Попільнянського району*). Більшу частину життя провів у родовому маєтку в с. Романівка (*нині – Житомирського району*).
(2.01.1841–7.10.1902)
- 3 70 років від дня народження Шнайдера В'ячеслава Ізяславовича, письменника, журналіста, критика. Жив у м. Житомир.
(3.01.1956–30.05.2019)
- 6 90 років від дня народження Пультера Станіслава Олександровича, літературознавця, кандидата педагогічних наук, професора Житомирського державного університету ім. І. Франка, заслуженого працівника освіти України. Народився в с. Адамівка (*нині – с. Веселе Житомирського району*).
(6.01.1936–27.12.2023)
- 14 60 років від дня смерті Корольова Сергія Павловича, вченого, конструктора ракетно-космічних систем. Народився в м. Житомир.
(12.01.1907–14.01.1966)
- 15 105 років від дня народження Лисиці Михайла Павловича, фізика, академіка НАН України. Народився в с. Високе (*нині – Житомирського району*).
(15.01.1921–10.01.2012)
- 26 85 років від дня народження Сича Михайла Семеновича (псевд.: Русич), поета, перекладача, журналіста, художника. Народився в с. Троковичі Черняхівського району (*нині – Житомирського*).
(26.01.1941–21.05.2012)
- 30 85 років від дня народження Фольварочного Василя Івановича, письменника, державного і громадського діяча, члена НСПУ, заслуженого діяча мистецтв України. У 1970-х рр. працював журналістом у редакціях газет Житомирщини, завідувачем літературної частини Житомирського обласного музично-драматичного театру (*нині – Житомирський академічний музично-драматичний театр ім. І. Кочерги*).

(30.01.1941–4.02.2022)

ЛЮТИЙ

- 1 135 років від дня народження Кіпніса Олександра (Сендера) Наумовича, оперного співака, актора, педагога, професора співу. Народився в м. Житомир.
(1.02.1891–14.05.1978)
- 8 90 років від дня народження Шищенка Петра Григоровича, доктора географічних наук, професора, члена-кореспондента НАПН України, академіка АН ВШ України. Народився в с. Покришів Брусилівського району (*нині – Житомирського*).
(8.02.1936)
- 21 70 років від дня народження Єршова Володимира Олеговича, літературознавця, краєзнавця, доктора філологічних наук, професора Житомирського державного університету ім. І. Франка, головного редактора наукового збірника «Волинь-Житомирщина».
(21.02.1956)
- 21 70 років від дня народження Жилюка Сергія Івановича, історика, доктора історичних наук, професора Національного університету «Острозька академія». У 1995–2000 рр. працював у Житомирському державному педагогічному університеті ім. І. Франка (*нині – Житомирський державний університет ім. І. Франка*).
(21.02.1956)
- 23 75 років від дня народження Медвідя В'ячеслава Григоровича, письменника, лауреата Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка, заслуженого діяча мистецтв України. Народився в с. Кодня Житомирського району.
(23.02.1951)
- 23 170 років від дня народження Кудрицького Михайла Петровича, вченого-метеоролога. Народився в с. Огіївка (*нині – Бердичівського району*).
(23.02.1856–27.12.1933)
- 24 105 років від дня народження Яременка Василя Михайловича, актора, народного артиста України, почесного громадянина м. Житомир. У 1947–2006 рр. працював у Житомирському обласному музично-драматичному театрі ім. І. А. Кочерги (*нині – Житомирський академічний музично-драматичний театр ім. І. Кочерги*).

(24.02.1921–10.12.2010)

- 25 155 років від дня народження Лесі Українки, поетеси, громадської діячки. Народилась у м. Новоград-Волинський *(нині – Звягель)*.
(25.02.1871–1.08.1913)
- 28 30 років від дня смерті Кругляка Бориса Абрамовича, історика, краєзнавця, педагога, доктора історичних наук, професора, дійсного члена Нью-Йоркської Академії наук. Народився в м. Житомир.
(3.05.1934–28.02.1996)

БЕРЕЗЕНЬ

- 8 85 років від дня народження Стецюка Олександра Михайловича (спр.: Шиндель), композитора, диригента, педагога, члена НСКУ, заслуженого діяча мистецтв України. Народився в с. Білокоровичі Олевського району *(нині – Коростенського)*.
(8.03.1941–29.01.2007)
- 10 165 років від дня смерті Шевченка Тараса Григоровича, письменника, художника, мислителя, громадського діяча. У 1846 р. перебував на Житомирщині як співробітник Київської археографічної комісії.
(9.03.1814–10.03.1861)
- 15 75 років від дня народження Березівського Валерія Федоровича, музиканта, майстра з виготовлення народних інструментів, майстра народної творчості, громадського діяча, члена ВУТ «Просвіта» ім. Тараса Шевченка. Народився в с. Яроповичі Андрушівського району *(нині – Бердичівського)*.
(15.03.1951)
- 17 150 років від дня народження Щербаківського Вадима Михайловича, історика, археолога, етнографа, мистецтвознавця. Народився в с. Шпичинці *(нині – Бердичівського району)*.
(17.03.1876–18.01.1957)
- 25 150 років від дня народження Домбровського Маріана Павловича, піаніста, педагога. Народився в м. Житомир.
(25.03.1876–1958)
- 29 90 років від дня народження Опанасюка Олексія Євменовича, письменника, громадського діяча, члена НСПУ, заслуженого працівника культури України. Народився в с. Дубрівка Брусилівського району *(нині – Житомирського)*.

(29.03.1936–3.06.2011)

КВІТЕНЬ

- 3 25 років від дня смерті Никончука Миколи Васильовича, мовознавця, дослідника в галузі діалектології та лінгвістичної географії, поета, доктора філологічних наук, професора Житомирського державного педагогічного університету ім. І. Франка. Народився в с. Листвин Овруцького району (*нині – Коростенського*).
(5.06.1937–3.04.2001)
- 60 років від дня народження Мойсієнка Віктора Михайловича, мовознавця, дослідника в галузі діалектології та історії мови, доктора філологічних наук, професора Житомирського державного університету ім. І. Франка, головного редактора наукового збірника «Волинь-Житомирщина», учасника російсько-української війни. Народився в с. Мелені Коростенського району.
(3.04.1966)
- 9 115 років від дня народження Кириченка Степана Андрійовича, живописця, графіка, заслуженого діяча мистецтв УРСР, народного художника УРСР. Народився в с. Чоповичі (*нині – Коростенського району*).
(9.04.1911–30.04.1988)
- 16 115 років від дня народження Місяця Василя Олександровича, історика, археолога, краєзнавця, організатора музейної справи на Житомирщині, заслуженого працівника культури УРСР. Народився в с. Андріїв (*нині – Житомирського району*).
(16.04.1911–24.05.2000)
- 17 85 років від дня народження Вітрика Олександра Павловича, скульптора, члена НСХУ, заслуженого художника України. Жив у м. Житомир.
(17.04.1941–11.01.2008)
- 23 160 років від дня заснування Житомирської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. О. Ольжича.
(23.04.1866)
- 25 115 років від дня народження Дарчука Остапа Йосиповича, співака, педагога, професора, заслуженого діяча мистецтв УРСР. Народився в м. Бердичів.
(25.04.1911–21.08.1999)

- 26 40 років від дня аварії на Чорнобильській АЕС.
(26.04.1986)

ТРАВЕНЬ

- 2 150 років від дня народження Ленчевського Леоніда Софроновича, священника, краєзнавця, дослідника Ружинщини.
(2.05.1876–2.09.1962)
- 3 165 років від дня народження Штеренберга Лева Яковича, етнографа, професора, члена-кореспондента АН СРСР. Народився в м. Житомир.
(3.05.1861–14.08.1927)
- 3 235 років від дня народження Генрика Жевуського, письменника. Перебував на Житомирщині.
(3.05.1791–26.02.1866)
- 5 110 років від дня смерті Гончаренка Агапія (спр.: Гумницький Андрій Онуфрійович), громадського і релігійного діяча, правозахисника, публіциста, видавця, першого перекладача творів Т. Г. Шевченка англійською мовою. Народився в с. Кривин (*нині – с. Криве Житомирського району*).
(31.08.1832–5.05.1916)
- 9 25 років від дня смерті Журавського Анатолія Федоровича, письменника, літературознавця, громадського діяча, члена НСПУ, заслуженого журналіста України. Народився в с. Барашівка Житомирського району.
(4.04.1952–9.05.2001)
- 10 90 років від дня смерті Богораза Тана (Тана-Богораза) Володимира Германовича (спр.: Богораз Натан Менделевич; псевд.: В. Г. Тан, Н. А. Тан), етнографа, письменника, лінгвіста, громадського діяча. Народився в м. Овруч (*нині – Коростенського району*).
(27.04.1865–10.05.1936)
- 13 110 років від дня смерті Шолома-Алейхема (спр.: Рабинович Шолом Нухимович), письменника. У 80–90 рр. XIX ст. перебував у містах Житомир та Бердичів.
(2.03.1859–13.05.1916)
- 15 45 років від дня смерті Бульби-Боровця Тараса Дмитровича (спр.: Боровець; псевд.: Байда, Бульба Тарас, Ристриченко, Тарас), генерала-

хорунжого, діяча українського повстанського руху, засновника УПА (згодом УНРА) «Поліська Січ» та Олевської республіки під час Другої світової війни.

(9.03.1908–15.05.1981)

- 20 135 років від дня народження Нікуліна Лева Веніаміновича (спр.: Ольконицький Лев Володимирович; псевд.: Н. Нікулін, Анжеліка Саф'янова), письменника, журналіста. Народився в м. Житомир.
(20.05.1891–9.03.1967)

- 25 60 років від дня народження Покропивного Миколи Петровича, директора Житомирського фахового коледжу культури і мистецтв ім. Івана Огієнка, заслуженого працівника культури України, лауреата Всеукраїнської премії ім. Івана Огієнка. Народився в смт Ружин (*нині – селище Бердичівського району*).
(25.05.1966)

- 30 200 років від дня народження Сераковського Зигмунда (Сигізмунда), (псевд.: Доленго), письменника, громадського діяча. Навчався в Житомирській першій чоловічій гімназії.
(30.05.1826–27.06.1863)

- 30 180 років від дня народження Клосовського Олександра Вікентійовича, метеоролога, геофізика, доктора фізики та фізичної географії, члена-кореспондента Російської Академії наук. Народився в м. Житомир.
(30.05.1846–26.04.1917)

ЧЕРВЕНЬ

- 4 75 років від дня народження Вітренка Валентина Володимировича, краєзнавця, педагога, громадського діяча. Народився в смт Городниця (*нині – селище Звягельського району*).
(4.06.1951–18.01.2025)

- 11 165 років від дня народження Заремби Сигізмунда Владиславовича. Композитора, піаніста. Народився в м. Житомир.
(11.06.1861–27.11.1915)

- 14 95 років від дня смерті Липинського В'ячеслава (Вацлава) Казимировича, історика, політолога, мислителя, публіциста. Навчався в Житомирській першій чоловічій гімназії.
(17.04.1882–14.06.1931)

- 22 85 років тому почалася німецько-радянська війна.

(22.06.1941)

- 25 85 років від дня народження Ткаченка Григорія Макаровича, журналіста, письменника. Уродженець с. Покришів Брусилівського району *(нині – Житомирського)*.

(25.06.1941–6.05.2014)

- 28 85 років від дня заснування Української Повстанської Армії «Поліська січ», що діяла, зокрема, на території Олевського району *(нині – Коростенського)*.

(1941)

- 29 85 років від дня смерті Падеревського Ігнація Яна, піаніста, композитора, політичного діяча. Дитинство провів у селі поблизу м. Чуднів. Приїздив до батьків у м. Житомир.

(18.11.1860–29.06.1941)

ЛИПЕНЬ

- 1 130 років Житомирському лікero-горілчаному заводу *(нині – ДП «Житомирський лікero-горілчаний завод»)*.

(1.07.1896)

- 1 70 років від дня народження Гудзя Юрія Петровича (псевд.: Юрко Гудзь, Юрій Тетянич, Хома Брут, Хома Брус), письменника, критика, художника, філософа. Народився в с. Миколаївка Ємільчинського району *(нині – Звягельського)*.

(1.07.1956–20.02.2002)

- 3 75 років від дня смерті Тадеуша Боровського, письменника, публіциста, критика. Народився в м. Житомир.

(12.11.1922–3.07.1951)

- 8 150 років від дня народження Арциховського Володимира Мартиновича, ботаніка, фізіолога рослин, основоположника спеціальної фізіології деревних порід. Народився в м. Житомир.

(8.07.1876–13.06.1931)

- 9 130 років від дня народження Кудрицького Павла Михайловича, актора, режисера. Народився в м. Коростишів *(нині – Житомирського району)*.

(9.07.1896–22.07.1926)

- 10 150 років від дня народження Садовського Івана Івановича, актора, народного артиста України. Народився в м. Житомир.
(10.07.1876–1.04.1948)
- 17 180 років від дня народження Миклухо-Маклая Миколи Миколайовича, антрополога, етнографа, мандрівника. Двічі – у 1886 та 1887 рр. – перебував у маєтку матері в м. Малин, вивчав побут, традиції та звичаї поліщуків.
(17.07.1846–14.04.1888)
- 20 115 років від дня народження Кучера Василя Степановича, письменника. Народився в с. Любимівка (*нині – Бердичівського району*).
(20.07.1911–18.04.1967)
- 21 105 років від дня народження Бориса Олександрів (спр: Грибінський Борис Олександрович), поета-емігранта повоєнної доби. Народився в м-ку Ружин (*нині – селище Бердичівського району*).
(21.07.1921–21.12.1979)
- 26 145 років від дня народження Штеренберга Давида Петровича, живописця і графіка. Народився в м. Житомир.
(26.07.1881–1.05.1948)

СЕРПЕНЬ

35 років від дня проголошення незалежності України 24.08.1991 р.

- 1 85 років від дня загибелі Гельмонда Самуїла Ізраїльовича, поета. Народився в м-ку Горошки (*нині – с-ще Хорошів Житомирського району*).
(10.11.1907– серпень 1941)
- 1 120 років від дня народження Перельмана Натана Юхимовича, піаніста, професора Санкт-Петербурзької консерваторії. Народився в м. Житомир.
(1.08.1906–18.02.2002)
- 2 100 років від дня народження Нестеренка Володимира Павловича, актора, народного артиста України. У 1950–1995 рр. працював у Житомирському обласному музично-драматичному театрі

ім. І. Кочерги (нині – Житомирський академічний музично-драматичний театр ім. І. Кочерги).
(2.08.1926–30.04.2009)

- 6 140 років від дня народження Бондарчука Степана Корнійовича, актора, режисера, одного із засновників «Незалежного театру» в м. Житомир (1921–1922). Народився в с. Кодня (нині – Житомирського району).
(6.08.1886–30.11.1970)
- 30 85 років від дня загибелі Сціборського Миколи Орестовича (псевд.: Рокош, Житомирський, Органський, Луцький, Юрій), державного та військового діяча, одного з фундаторів та ідеолога ОУН, теоретика українського націоналізму, публіциста. Народився в м. Житомир.
(28.03.1898–30.08.1941)

ВЕРЕСЕНЬ

- 155 років тому засновано Малинську паперову фабрику (нині – ПрАТ «Малинська паперова фабрика-Вайдманн»).
(1871)
- 8 85 років від дня народження Васильчука Святослава Карповича, громадського і політичного діяча, письменника, журналіста, члена НСЖУ, голову Житомирського обласного об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Тараса Шевченка, заслуженого журналіста України, лауреата Всеукраїнської премії ім. І. Огієнка.
(8.09.1941)
- 12 90 років від дня народження Монастирецького Леоніда Семеновича, літературознавця, кандидата філологічних наук, професора Житомирського державного університету ім. І. Франка, заслуженого працівника освіти України, лауреата премії ім. Лесі Українки обласного відділення Українського фонду культури.
(12.09.1936–13.12.2011)
- 22 60 років від дня смерті Векслера Володимира Йосиповича, фізика, академіка АН СРСР. Народився в м. Житомир.
(4.03.1907–22.09.1966)
- 21 90 років від дня народження Макаренка Олексія Дмитровича, художника, лауреата Всеукраїнської премії ім. І. Огієнка. Народився в м-ку Брусилів (нині – селище Житомирського району).
(21.09.1936–2.05.2005)

- 24 100 років від дня народження Курильчука Миколи Михайловича, письменника. Народився на хуторі Перебуж біля с. Джерело (*нині – Коростенського району*).
(24.09.1926–2.02.2004)
- 30 60 років від дня смерті Ненадкевича Євгена Олександровича, літературознавця, шевченкознавця, кандидата філологічних наук, професора, декана словесно-історичного факультету Волинського інституту народної освіти (*нині – Житомирський державний університет ім. і. Франка*).
(29.12.1882–30.09.1966)

ЖОВТЕНЬ

- 65 років тому став до дії Житомирський льонокомбінат (*нині – ТОВ «Торговий дім «Житомирський льонокомбінат»*).
(1961)
- 6 145 років від дня народження Кочерги Івана Антоновича, драматурга. З 1914 по 1934 рр. жив у м. Житомир.
(6.10.1881–29.12.1952)
- 7 85 років від дня народження Яненка Миколи Михайловича, дитячого письменника. Народився в смт Попільня (*нині – селище Житомирського району*).
(7.10.1941–2.06.2020)
- 10 60 років від дня смерті Морозової (у шлюбі: Гладка) Вероніки Януарівни (псевд.: Вероніка Морозівна), поетеси, перекладачки. Народилася в м-ку Андрушівка (*нині – місто Бердичівського району*).
(25.07.1890–10.10.1966)
- 13 80 років від дня народження Цепкової Галини Василівни, поетеси. Живе в м. Коростень.
(13.10.1946)
- 15 130 років від дня народження Ковжуна Павла Максимовича (псевд.: Марія Пінковська), художника-графіка, мистецтвознавця. Народився в с. Костюшки (*нині – с. Велика Фосня Коростенського району*).
(15.10.1896–15.05.1939)
- 29 55 років від дня народження Черевка Сергія Болеславовича, радіожурналіста, громадського діяча, автора літературного

аудіопроєкту для людей із вадами зору «Слухай читачу», першого редактора житомирського журналу «Світло спілкування». Народився в м. Житомир.

(29.10.1971–17.02.2014)

ЛИСТОПАД

- 130 років Житомирській водолікарні (*нині – Обласний лікувальний центр вертебрології та реабілітації*).
(1896)
- 1 85 років від дня народження Чиркова Олександра Семеновича, літературознавця, драматурга, доктора філологічних наук, професора Житомирського державного університету ім. І. Франка, академіка АН ВШ України, заслуженого працівника освіти України.
(1.11.1941)
- 4 110 років від дня народження Окийченка Данила (спр.: Вознюк Яків Олександрович), письменника. Народився в с. Андріївчії (*нині – Звягельського району*).
(4.11.1916–13.03.2003)
- 6 100 років від дня народження Клименка Михайла Даниловича поета, лауреата Всеукраїнської премії ім. І. Огієнка. Народився в с. Левків (*нині – Житомирського району*).
(6.11.1926–5.02.1998)
- 7 195 років від дня народження Совінського Леонарда, поета, перекладача. Народився в с. Березівка (*нині – Житомирського району*).
(7.11.1831–23.12.1887)
- 12 90 років від дня народження Сингаївського Миколи Федоровича, поета. Народився в с. Шатрище Коростенського району.
(12.11.1936–22.02.2013)
- 13 85 років від дня народження Данчука Леоніда Івановича, режисера, театрознавця, педагога, заслуженого діяча мистецтв України, народного артиста України. Народився в с. Горбулів Черняхівського району (*нині – Житомирського*).
(13.11.1941)
- 13 190 років від дня народження Домбровського Ярослава, політика, військового діяча, генерала Паризької комуни. Народився в м. Житомир.

(13.11.1836–23.05.1871)

- 21 105 років від дня Базарської трагедії, коли під с. Базар (*нині – Коростенського району*) більшовики розстріляли 359 полонених вояків Української Повстанської Армії.
(21.11.1921)
- 23 130 років від дня народження Косенка Віктора Степановича, композитора, піаніста. Працював викладачем у музичному технікумі в Житомирі, директором Житомирського музичного училища (*нині – Житомирський музичний фаховий коледж ім. В. Косенка*).
(23.11.1896–3.10.1938)
- 25 135 років від дня народження Поліщука Кліма Лаврентійовича, письменника, художника, представника «Розстріляного відродження». Народився в с. Краснопіль (*нині – Житомирського району*).
(25.11.1891–3.11.1937)
- 25 70 років від дня смерті Довженка Олександра Петровича, кінорежисера, кінодраматурга, письменника, художника, мислителя. У 1914–1917 та 1919–1920 рр. жив на Житомирщині.
(10.09.1894–25.11.1956)

ГРУДЕНЬ

- 40 років муніципальній академічній хоровій капелі «Орея».
(1986)
- 1 80 років від дня народження Шкляра Геннадія Макаровича, письменника, журналіста, лауреата премії ім. Лесі Українки обласного відділення Українського фонду культури. Народився в смт Ружин (*нині – селище Бердичівського району*).
(1.12.1946–9.06.2011)
- 9 85 років від дня смерті Томіліна Віктора Костянтиновича, композитора. Народився в м. Бердичів.
(15.05.1908–9.12.1941)
- 9 85 років від дня народження Кузьміна Олександра Сергійовича, кандидата історичних наук, доцента Житомирського державного університету ім. І. Франка, де працював з 1969 по 2014 р.
(9.12.1941)

- 12 130 років від дня народження Кіпніса Ісаака Нухимовича, письменника, перекладача. Народився в с. Словечне *(нині – Коростенського району)*.
(12.12.1896–16.04.1974)
- 23 75 років від дня народження Кондратюка Василя Івановича, художника, члена НСХУ, голову Житомирської обласної організації НСХУ, лауреата премії ім. Лесі Українки обласного відділення Українського фонду культури.
(23.12.1951)
- 24 255 років від дня народження Фелінського Алойзи, письменника, перекладача. Частина життя провів у с. Волосів *(нині – Бердичівського району)*.
(24.12.1771–23.02.1920)
- 25 105 років від дня смерті Короленка Володимира Галактіоновича, письменника. Народився в м. Житомир.
(27.07.1853–25.12.1921)
- 29 120 років від дня народження Капустинського Анатолія Федоровича, хіміка, члена-кореспондента АН СРСР. Народився в м. Житомир.
(29.12.1906–26.08.1960)
- 30 110 років від дня смерті Сулержицького Леопольда Антоновича, громадського діяча, театрального режисера, актора, художника, письменника. Народився в м. Житомир.
(27.09.1872–30.12.1916)
- 31 115 років від дня народження Фалікмана Іхіла Шмулевича, письменника. Народився в м. Любар *(нині – селище Житомирського району)*.
(31.12.1911–1.05.1977)